

Burma Nyt

18. juni 2007

Husarrest forlænget med et år – igen, igen

Demonstration i Rangoon på 17-årsdagen for det parlamentsvalg, som blev vundet stort af Aung San Suu Kyi og hendes parti, den Nationale Liga for Demokrati.

Opfordringer fra store, magtfulde lande og organisationer, herunder EU, USA og FN viste sig atter at være forgæves, da den burmesiske militærjunta i slutningen af maj forlængede oppositionslederen Aung San Suu Kyis husarrest med yderligere et år.

Det er sket så mange gange nu, at den 61-årige Suu Kyi har siddet i husarrest i mere end 11 ud af de seneste 17 år. De få perioder, hvor hun har haft mulighed for at være væk fra boligen på University Avenue i det nordlige Rangoon, har hun været under konstant overvågning af politi og militær.

I de seneste år har husarresten gradvist fået karakter af regulær isolation, idet mulighederne for besøg udefra er blevet mere og mere begrænsede. Tidligere havde Suu Kyi mulighed for at modtage f.eks. ambassadører fra bl.a. EU og de sydøstasiatiske ASEAN-lande, men denne mulighed har reelt været frataget hende siden maj 2003. De eneste rapporterede besøg, hun har haft mulighed for, har været af FN's særlige udsending.

Den burmesiske militærjunta regerer ved hjælp af dekreter. I Suu Kyis tilfælde betyder det, at husarresten opretholdes på basis af et særligt sikkerhedsdekret, hvis nøjagtige ordlyd er en hemmelighed. Dekretet er udformet således, at der skal ske en fornyelse (og dermed forlængelse) et år ad gangen.

To dage efter meddelelsen om forlængelsen kom det til sympatidemonstrationer i den centrale del af hovedstaden, hvor anslået 500 medlemmer af Suu Kyis politiske parti, Den Nationale Liga for Demokrati (NLD), mødte op foran partiets hovedkvarter. Bygningen har været lukket i fire år. Demonstrationen blev gennemført på 17-årsdagen for Burmas eneste relativt frie parlamentsvalg i 1990.

Demonstranterne råbte i kor: 'Løslad Aung San Suu Kyi' og havde til hensigt at fortsætte ned til en pagode i hovedstadens gamle bydel. De blev imidlertid forhindret af et udkommanderet tæskehold, som juntaen havde sat ind for at hindre demonstrationen i at tiltrække flere sympatisører.

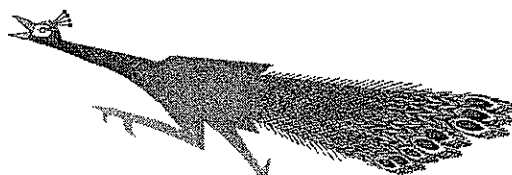
I en lille snes minutter stod de to grupper over for hinanden, men ikke på noget tidspunkt kom det til voldelige episoder.

Min Ko Naing, som er en kendt oppositionsaktivist, råbte til juntaens tilkaldte 'gangstere', mens han stod foran NLDs hovedkvarter: 'Vi er ikke bange for jeres trusler. Vi vil fortsætte med at mødes på fredelig vis. Vi kan bede for hende (ASSK, red.) herfra, hvor vi står'.

Hen under aften stillede nogle af demonstranterne (anslået 350) sig atter op foran NLD-bygningen, hvor de tændte stearinlys for at markere 17-året for den massive valgsejr, som Aung San Suu Kyi og NLD vandt tilbage i 1990. Flere udenlandske diplomater blev observeret i skaren af demonstranter, der sendte flere end 100 balloner til vejrs – med samme slagord skrevet på dem: 'Løslad Aung San Suu Kyi'.

Var det kommet til uroligheder, havde demonstranterne ikke haft en chance. Store politibiler fyldt med knippelbevæbnede betjente stod parkeret i nærheden.

Fælles opfordring fra europæiske og asiatiske udenrigsministre: Start en dialog. Løslad Suu Kyi

Samme dag som demonstrationerne i Rangoon foldede sig ud, indledte udenrigsministrene i det europæisk-asiatiske samarbejde ASEM (Asia-Europe Meetings) et todages møde i den tyske by Hamburg.

Her kunne de asiatiske ministre fra de ti ASEAN-lande tage til efterretning, at EU's særlige diplomatiske og økonomiske sanktioner mod juntaen i Burma en måned forinden var blevet fornyet. Dette blev begrundet med, at der ikke var sket 'håndgribelige fremskridt' i den menneskeretlige situation i det juntastyrede land. EU kunne atter konstatere, at Unionen fortsat er dybt bekymret over de alvorlige overtrædelser af menneskerettighederne og de begrænsninger, der lægges på de organisationer, der forsøger at udføre et arbejde på dette område.

På udenrigsministtermødet i Hamburg kom det som tidligere til en 'ærlig' meningsudveksling (en diplomatisk måde at sige, at parterne er uenige) om tilstandene i Burma, men ikke desto mindre kunne ministrene enes om at udtrykke 'dyb bekymring over fraværet af håndgribelige fremskridt for den erklærede målsætning om at gennemføre en overgang til en civil og demokratisk regering'.

Ministrene opfordrede styret i Burma til at sikre større fremskridt i retning af national forsoning og at skabe forudsætningerne for en 'konstruktiv' involvering af alle politiske partier og etniske grupper i en såkaldt 'inkluderende dialog'. Mødet opfordrede desuden juntaen til at ophæve restriktionerne mod Aung San Suu Kyi.

Nuklear forbindelse fra Moskva til Rangoon

Fremtidens globale energibehov sætter Burma i en nøglerolle mellem to af Asiens vækstgiganter.

Det russiske atomenergiagentur Rosatom indgik i starten af maj en aftale med Burmas militærjunta om at bygge et atomforskningscenter i landet. Det skal baseres på en letvandsreaktor med en produktionskapacitet på 10 megawatt.

Hvor reaktoren skal bygges og hvor meget den kommer til at koste, vil dog først blive aftalt på et senere tidspunkt. Ifølge den russiske avis Komersant vil reaktoren koste det burmesiske militærregime ikke under 275 millioner kroner.

Den britiske avis The Guardian skriver, at ifølge ledelsen af Rosatom er Burma i sin gode ret til at bruge atomteknologi til fredelige formål, og at den planlagte reaktor ikke kan bruges til udvikling af atomvåben: 'Det er umuligt at bruge den til andet end civile formål. Den kan ikke bruges til militære atomprogrammer', citerer avisen talsmanden Sergej Novikov for at sige.

Det kommende burmesiske atomforskningscenter kommer til at omfatte laboratorier og faciliteter til håndtering og deponering af atomaffald. Ifølge russiske talsmænd vil der dog kun blive genereret en forholdsvis lille mængde elektricitet. Hovedformålet vil være fremstillingen af medicinske isotoper til brug i kræftbehandling. Omkring 350 burmesiske forskere vil blive inviteret til Rusland for at blive uddannet i udnyttelsen af atomteknologi.

De russiske talsmænd erkender, at burmeserne nok vil bygge en langt større atomreaktor på et senere tidspunkt, men de understreger, at eftersom Burma har underskrevet Traktaten om ikke-spredning af atomvåben, vil landet være underlagt kontrol fra Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA). Selve bygningen af reaktoren vil blive gennemført af det statsejede Atomstrojeksport, som er underlagt Ruslands atomenergiagentur.

Den russisk-burmesiske aftale har været længe undervejs. Projektet blev foreslået første gang for syv år siden, men forhandlingerne brød angiveligt sammen i 2003, fordi Burma ikke var i stand til at skaffe tilstrækkelig med valuta til at betale for byggeomkostningerne.

Kina bygger rørledning i Burma

Nyheden om det russisk-burmesiske samarbejde understreger, at et af de helt store konfliktområder i dette århundrede kommer til at handle om adgangen til energiforsyning, herunder olie og gas. To af verdens hurtigst voksende økonomier i verden er den kinesiske og den indiske. Som et reelt og potentielt 'energilager' beliggende lige midt imellem de to asiatiske giganter har Burma en helt central betydning for den energiforsyning, der får stadig større betydning for både Indiens og Kinas fortsatte økonomiske udvikling. Her ligger også en af hovedforklaringerne på, at hverken den indiske eller den kinesiske regering er indstillet på at konfrontere den burmesiske junta så skarpt, som EU og USA kunne ønske sig. Strategierne i Beijing og Delhi er fuldt på det rene med, at det er afgørende at få skabt en form for stabilitet i og omkring Burma, således at samarbejdet om energiudvinding kan fortsætte.

Kinas største olieselskab Sinopec har meddelt, at opførelsen af en stor rørledning, der skal gå fra Akyab i den vestlige Arakan-stat i Burma til den største by i det sydvestlige Kina, Chongqing, påbegyndes i nær fremtid. Energianalytikere siger, at den indtjening, som styret i

Burma vil kunne få fra sin kinesiske storkunde fra olie- og gasledninger, nemt kan løbe op i 300 millioner dollar årligt. Det skriver nyhedsbrevet Burma Bulletin, der udgives af organisationen Altsean med hovedkvarter i Bangkok.

Burma Bulletin oplyser også, at den indiske militære ledelse har forstærket samarbejdet med juntaen i Rangoon. Samarbejdet handler bl.a. om kontrol med de urolige provinser i det nordøstlige Indien med grænser til Burma. Desuden vil den indiske hær tilbyde både våben og militær træning til juntaen.

Opgør i ILO om Burma

ILO, den Internationale Arbejdsorganisation, holdt i forbindelse med sin årlige konference i maj-juni i Genève et særligt møde om situationen i Burma. Det skete 2. juni og forløbet var præget af drama og spændinger.

Anledningen til mødet er den udbredte anvendelse af tvangsarbejde foranlediget af det burmesiske militær, primært i Karen-staten og den nordlige del af Arakan-staten.

26. februar i år blev der, efter trusler fra ILO om at indbringe Burma for den Internationale domstol i Haag, indgået en aftale mellem SPDC og ILO.

Aftalen indeholder en garanti for, at ofre for tvangsarbejde kan rapportere til ILO's kontor i Rangoon, uden efterfølgende at blive fængslet eller chikaneret af regimet, som tidligere har været almindelig praksis. I aftalen står der også, at juntastyret (SPDC) skal sørge for at ILO's kontor har de nødvendige ressourcer i form af personale, når de skal behandle de sager, der rapporteres til kontoret.

ILO-kontorets funktion er at undersøge rapporteringerne før de sendes videre til det burmesiske arbejdsministerium, da et af SPDC's argumenter har været, at de sager, som er blevet nævnt i verdenspressen og i rapporter fra menneskerettighedsorganisationer, ikke har drejet sig om tvangsarbejde. Aftalen har vist små tegn på forbedringer, bl.a. i form af retssager mod embedspersoner for at stå for organiseringen af tvangsarbejde.

Mødet startede med, at en af repræsentanterne for SPDC (angiveligt Aung Kyi, viceminister fra det burmesiske arbejdsministerium) fik ordet. Lige som alle de andre, som senere fik ordet, startede den burmesiske repræsentant med at lykønske Steven Marshall, der afløser den hidtidige leder af ILO-kontoret, Richard Horsey.

Fagforeningsrepræsentant kaldt for 'terrorist' af juntaens repræsentant

Derefter kom Aung Kyi med et udfald mod en af eksilsamfundets repræsentanter, Maung Maung, generalsekretær for Federation of Trade Unions Burma (FTUB) og Saw Yway Hay, Generalsekretær for Federation of Trade Unions Kawthoolei (FTUK), som også var til stede under mødet. Han kunne ikke forstå, hvorfor man havde inviteret 'terrorister' med til mødet. Han nævnte, at de begge var sigtet efter en paragraf, som omhandler terrorisme mod staten. (Kawthoolei er et andet navn for Karen-staten, red.)

Derefter fik talsmanden for arbejdstager-delegaterne og talsmanden for arbejdsgiver-delegaterne ordet. Deres indlæg var meget lig hinanden. De var begge tilfredse med, at der nu

er indgået en aftale, som er et skridt i den rigtige retning, men at det jo som sådan ikke var ILO-kontorets muligheder for at fungere optimalt, der var hovedproblemet, men derimod det tvangsarbejde, som stadig foregår den dag i dag i Burma.

Saw Yway Hay fra FTUK fik ordet og fortalte om en sag fra Karen-staten, hvor en 72-årig mand blev taget af militæret til tvangsarbejde. Mandens familie hørte senere om hans død over radioen, altså militæret havde ikke en gang taget sig tid til at informere familien om den 72-åriges død. Da Saw Yway Hay sagde 'Det var min far', var der en del i salen, som vågnede op.

Der var igen røre i salen, da Changgeun Lee, international chef for Korean Confederation of Trade Unions fik ordet. Han fortalte, at udenlandske investeringer var skyld i tvangsarbejde. Han nævnte bl.a. det franske olieselskab Total. Dette fik komitéens formand til at banke i bordet med hammeren og fastslå, at der ikke må nævnes navne på enkelte firmaer i dette forum.

Lee accepterede denne betingelse og fik igen ordet - hvorefter han fortsatte med at nævne navne. Det fik formanden til at bryde ind igen, hvorefter arbejdsgivernes talsmand Edward Potter fra Coca-Cola Company fik ordet. Han mindede forsamlingen om, at det ikke var udenlandske investeringer i Burma, som var emnet, men tvangsarbejde.

Regeringsrepræsentanterne fra Kina, Rusland, Cuba og Hviderusland havde alle indlæg, hvori de tog afstand fra alle former for tvangsarbejde, men uden direkte at kritisere Burma. De anerkendte alle aftalen mellem ILO og SPDC.

Burmesisk arbejdstagerdelegat ekskluderet

Mandag 11. juni blev der skrevet historie i ILO. Arbejdstagerdelegaten fra Burma, Khin Maung Oo, havde afgivet forklaring i det særlige udvalg for delegaters godkendelse. Han oplyste, at han var blevet valgt af 140.000 arbejdere i Hlaing Thayar Industrial Zone. Valgmetoden skulle angiveligt være denne:

De 140.000 personer valgte først 72 personer, derefter ni (otte *supervisors* og én *quality-controller*), og til sidst var det Khin Maung Oo som supervisor, der blev valgt som delegat.

Udvalget kunne ikke blive enige om at underkende Khin Maung Oo som arbejdstagerrepræsentant. Dette kunne ellers have betydet, at Burma havde mistet sin stemmeret til konferencen, da man skal møde op med en komplet delegation bestående af to regeringsrepræsentanter, en arbejdstager og en arbejdsgiver for at få stemmeret for dem alle fire. Herefter kom sagen op i arbejdstagergruppen, der består af arbejdstagerdelegater fra de 192 medlemslande, og specielt inviterede repræsentanter fra relevante NGO'er.

Burma har ikke sendt en arbejdstager-delegat i tre år. I år sendte de Khin Maung Oo.

Formanden for arbejdstagergruppen, Leroy Troutman fra Barbados, fortalte, at man havde konstateret at Khin Maung Oo var manager/supervisor, og at han derfor ikke burde være med i arbejdstagergruppen, hvis man skulle bevare gruppens integritet. Han sagde, at styrelsen ville rette henvendelse til generaldirektøren for at meddele, at man ville ekskludere Khin Maung Oo.

Khin Maung Oo fik herefter mulighed for at svare på anklagen, men undlod at benytte sig af muligheden. Herefter var eksklusionen en realitet.

Angiveligt er det første gang i ILOs historie, at en arbejdstager-delegat er blevet ekskluderet.

Komiteen i positiv dialog med Kristeligt Dagblad

Den Danske Burma Komité har været i dialog med medierne igen: denne gang har det været Kristeligt Dagblad og både forløbet og udfaldet blev positivt og konstruktivt.

Anledningen var en rejseannonce i avisen, der reklamerede for en såkaldt 'læserrejse' til Burma, der var planlagt til gennemførelse i november i år. I annoncen omtales Burma bl.a. således:

'Det er et buddhistisk samfund, hvor det spirituelle spiller en stor og synlig rolle med mængder af templer og pagoder liggende som hvide og gyldne prikker spredt med rund hånd ud over de grønne landskaber. Okseforspand på marken, håndværksarbejde som guldsmede, væverier og tobaksfremstilling foregår alt sammen efter de gamle traditioner. Og det er med til at give landet sin egen rolige rytme. På mange måder oplever man her et Asien af i går'.

Komiteen skrev til Kristeligt Dagblad i maj og gjorde bl.a. opmærksom på, at Burmas kristne mindretal er blandt de mange, som regelmæssigt forfølges af juntaen. Vi nævnte som et eksempel sagen om Saw Lee Reh Kyaw. Han var en modig humanitær hjælpearbejder, der med fare for eget liv bragte nødhjælp ind over grænsen fra Thailand til Burma til sine etniske landsmænd i den burmesiske karenni-befolkning.

10. april blev han myrdet af burmesiske regeringssoldater, der havde taget ham til fange i landsbyen Ha Lee Ku i det østlige Burma.

Komiteen fortalte i brevet, at oplysningerne om Saw Lees død er formidlet videre af organisationen Christian Solidarity Worldwide, som overvåger den desperate situation for to af Burmas etniske mindretalsgrupper, karen- og karenni-folkene. Endelig gjorde komiteen opmærksom på, at flere end 80 kirker omkring hovedstaden Rangoon er blevet lukket siden 2001. Komiteen mente, at en såkaldt 'læserrejse' til Burma organiseret af en avis, der repræsenterer en kristen etik, ikke kunne lægge sit gode navn til en sådan aktivitet, som var blevet foreslået dem af to eksterne (private) arrangører.

Kort tid efter kom der svar fra avisens direktion, som forklarede, at planerne var blevet skrinlagt.

'Et svar fra avisens ledelse demonstrerede lydørhed og forståelse for de synspunkter, som Den Danske Komité repræsenterer. Avisledelsen var ikke bekendt med de horrible tilstande i landet, og rejsen vil derfor ikke længere blive annonceret', siger sekretær i Den Danske Burma Komité, Anette Berentzen.

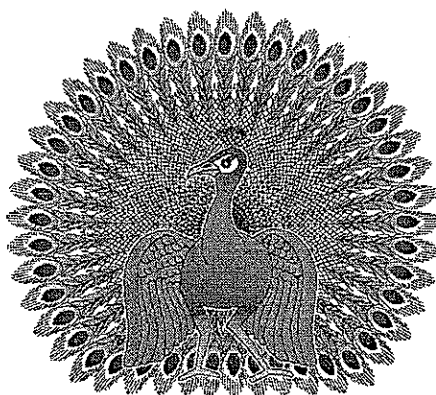
Hun tilføjer, at der kun er grund til tilfredshed med, at ledelsen på Kristeligt Dagblad har lyttet til indvendingerne. 'Et eksempel på et medie, der lytter til seriøs kritik og reagerer konstruktivt'.

Frihedspris overrakt i København til fængslet burmesisk journalist

Det burmesiske eksilsamfund i Danmark har indstiftet en menneskerettighedspris kaldet Denmark Democratic Burmese Human Rights Award. Den består af 10.000 kroner og er i år givet til den fængslede journalist U Win Tin.

Ved en kort ceremoni i LO-bygningen på Islands Brygge 31. maj blev prisen overrakt til lederen af den demokratiske eksilregering, Dr. Sein Win.

For yderligere oplysninger: sekretær i Den Danske Burma Komité, Anette Berentzen, Solidaritetsenheden i LO, tlf. 35 24 61 80. E-mail: abe@lo.dk

Den Danske Burma Komité

Den Danske Burma Komité blev oprettet i 1992. Anton Johannsen er formand for komitéen, og LOs Solidaritetsenhed fungerer som sekretariat.

Den Danske Burma Komités formål er at støtte den burmesiske opposition, oplyse om forholdene i Burma, udføre politisk lobbyvirksomhed til fordel for Burmas demokratiske organisationer, samt gennemføre projekter til fremme af demokrati og menneskerettigheder i Burma.

Se også hjemmesiden: **www.burmakomiteen.dk**

Her findes detaljerede oplysninger om Den Danske Burma Komités virke for at fremme et demokratisk Burma. Tidligere udgaver af BurmaNyt kan også hentes her. Stoffet kan frit benyttes - med tydelig kildeangivelse.

Redaktionen af BurmaNyt: Signe Esmann Andersen og Anette Berentzen (ansv.). Referat fra ILO-mødet i Geneve: Thomas Petersen